

O'ZBEKISTON VA JANUBIY KOREYA RESPUBLIKASI O'RTASIDAGI MADANIYAT SOHASIDAGI HAMKORLIK ALOQALAR TARIXIGA OID MULOHAZALAR

Yoon Heon -Jong

Nizomiy Nomidagi TDPU Tarix yo'nalishi magistranti Ruis95415@gmail.com

Annotatsiya: *Ushbu maqolada O'zbekiston va Koreya Respublikasi o'rtasidagi madaniy aloqalarning shakllanish tarixi, institutsional asoslari va zamonaviy hamkorlik shakllari tahlil qilinadi. Tadqiqot Sejong instituti, KOICA, Koreya madaniyat markazi kabi muhim vositalarning o'рни, Koryoin(Mahalliy Koreys) diasporasining hissasi va madaniy diplomatiyaning transformatsion modeli sifatida hamkorlikning strategik ahamiyatini yoritadi. Shuningdek, raqamli madaniyat, yoshlarga qaratilgan almashinuvlar va ta'lim orqali barqaror sheriklik istiqbollari o'rganiladi. Madaniy aloqalarning kengayib borayotgan tarmoqlari, ular orqali yuzaga kelgan ijtimoiy tushunuv va diplomatik munosabatlarning murakkabligi maqolada chuqur tahlil qilingan.*

Kalit so'zlar: *madaniy diplomatiya, Koryoin, Sejong instituti, KOICA, Koreya madaniyat markazi, raqamli hamkorlik, turizm siyosati, yoshlar almashinuvi, xalq diplomatiyasi*

KIRISH

Madaniyat va diplomatiya bir-birini to'ldiruvchi, ko'p qatlamli ijtimoiy o'zaro ta'sir mexanizmlaridir. O'zbekiston va Janubiy Koreya o'rtasidagi madaniy aloqalar ushbu integratsiyaning yorqin namunasidir. 1992-yildan boshlab diplomatik aloqalar o'rnatilgach, ikki mamlakat o'rtasidagi munosabatlar strategik sheriklik darajasiga ko'tarildi. Shu jarayonda madaniyat va turizm sohalari o'zaro ishonch va xalq diplomatiyasining asosiy yo'nalishlariga aylandi.

Ushbu maqola madaniy hamkorlikning tarixiy ildizlari, ularni amalga oshiruvchi institutsional tuzilmalar va zamonaviy texnologiyalar bilan boyitilgan hamkorlik shakllarini yoritadi.

Asosiy qism:

1937-yilda SSSR tomonidan Koreyslar O'zbekistonga majburan ko'chirib kelinganidan so'ng, ular mahalliy jamiyat tarkibiga singib ketgan holda o'z madaniyatini saqlab qolishga muvaffaq bo'ldi. Ularning teatr, ta'lim va oshpazlik sohalaridagi faoliyati O'zbekiston va Koreya o'rtasidagi madaniy aloqalarning tarixiy poydevorini yaratdi. Koryoin(Koryo-saram yoki mahalliy Koreys deyiladi) diasporasi o'zining madaniy merosi va urf-odatlarini asrab-avaylab, ikki davlat o'rtasidagi hissiy bog'liqlikni ta'minlab kelmoqda. Hozirgi kunda ularning avlodlari Sejong institutlari, KOICA dasturlari va Koreya madaniyat markazi tadbirlarida faol ishtirok etib, madaniy uzviylikni yanada mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

Toshkent shahrida 2011-yilda ochilgan Sejong instituti koreys tilini o'rgatish va madaniyatini targ'ib qilishda muhim o'rin tutadi. Respublikada bir necha filiallarga ega bo'lgan bu institutlar orqali nafaqat til, balki koreys teatr san'ati, musiqa, raqs va gastronomiyasi o'rgatilmoqda. Shu bilan birga, KOICA o'zining madaniy va ta'limiy loyihalari orqali O'zbekistonda nafaqat infratuzilma, balki inson kapitali rivojiga ham hissa qo'shmoqda.

Ayniqsa, u tashkil etgan madaniyat markazlari va ijodiy ustaxonalar koreys madaniyatining lokal kontekstdagi qabul qilinishiga keng yo'l ochdi. Koreya madaniyat markazi esa jamoatchilik bilan diplomatiyaning asosiy maydoniga aylangan bo'lib, har yili o'tkaziladigan K-pop tanlovlari, kino haftaliklari, koreys oshxonasiga oid festivallar orqali keng jamoatchilik e'tiborini tortmoqda.

Bugungi global sharoitda madaniy diplomatiya raqamli texnologiyalar bilan uzviy bog'liq tarzda shakllanmoqda. YouTube orqali koreys tilidagi kontent, ijtimoiy tarmoqlardagi faol targ'ibot, onlayn darslar va virtual sayohatlar bu sohaning yangi bosqichini belgilamoqda. Endilikda geografik chegaralar ahamiyatini yo'qotmoqda, madaniyat esa real vaqt rejimida keng auditoriyaga yetib bormoqda. Raqamli formatdagi Koreya turizmi bo'yicha vebinarlar, qo'shma multimedia festivallari va onlayn madaniy loyihalar ikki davlat o'rtasidagi hamkorlikning zamonaviy mezonlaridan biridir.

Kelgusida madaniy aloqalarning rivojlanishida ta'lim va yoshlar almashinuviga alohida e'tibor qaratiladi. KOICA va Sejong instituti orqali koreys tilini o'rganayotgan yoshlar ertangi kunning madaniy elchilariga aylanmoqda. Xalqaro yozgi maktablar, qo'shma akademik tadbirlar va volontyorlik dasturlari orqali ular xalqaro muloqot va hamkorlik tajribasini oshirmoqda. Ayniqsa, "O'zbekiston-2030" strategik dasturida madaniyat va turizm davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlari qatorida ko'rsatilgani, bunday madaniy aloqalarni yanada mustahkamlashi kutilmoqda.

Xulosalar:

O'zbekiston va Koreya o'rtasidagi madaniy aloqalar — bu oddiy almashinuv emas, balki strategik sheriklikning dinamik modeli hisoblanadi. Bu aloqalar tarixiy ildizga ega bo'lishi bilan birga, zamonaviy texnologiyalar va yosh avlod ishtiroki bilan boyitilmoqda. Madaniy diplomatiya bu yerda nafaqat vosita, balki strategik kuch, ishonch va hamkorlikning negizidir.

Ushbu model boshqa mamlakatlar uchun ham andoza bo'lishi mumkin. Raqamli kontent, xalqaro dasturlar, diaspora aloqalari va yoshlar siyosati — bularning barchasi O'zbekiston va Koreya o'rtasidagi madaniy sheriklikning barqaror va keng qamrovli asosini tashkil qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Sung Dong Ki. 『O'zbekiston Respublikasi va Janubiy Koreya munosabatlari: iqtisodiy, madaniy aloqalarning yo'lga qo'yilishi va istiqbollari』. Tashkent. O'zbekiston fanlar akademiyasi tarix instituti.2000. - P.80-104.
2. Abdushukurov Olimjon. 『우즈베키스탄의 문화의 역사적인 발전과 독립 후 한국과 문화교류현황 연구』. 중부대학교대학원. 2018. - B. 45-72.
3. Kim N.D. Koreya-O'zbekiston madaniy diplomatiyasining rivojlanish yo'llari. Seul: Koreya Tashqi siyosat instituti, 2020. - B. 28-35.
4. 한국국제문화교류진흥원(KOFICE). 2022 한류백서 - 디지털 기반 한류와 국제협력의 진화. 서울, 2023. - P. 54-67.

5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni, 2022-yil 28-yanvar, PF-60.